Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

20 päivänä tammikuuta 2022 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä – Direktiivi 2006/112/EY – 2 artiklan 1 kohdan c alakohta – Soveltamisala – Verolliset liiketoimet – Yksityisoikeudellisen yhtiön harjoittama toiminta – Pysäköintialueiden ylläpito yksityisillä alueilla – Kyseisen yhtiön sellaisessa tapauksessa perimät valvontamaksut, että autoilijat eivät noudata näiden pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja – Luokitteleminen – Liiketoiminen taloudellinen ja kaupallinen todellisuus

Asiassa C-90/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Højesteret (ylin tuomioistuin, Tanska) on esittänyt 7.2.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 24.2.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Apcoa Parking Danmark A/S

vastaan

Skatteministeriet,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: ensimmäisen jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev, joka hoitaa toisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit I. Ziemele, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (esittelevä tuomari) ja A. Kumin,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Apcoa Parking Danmark A/S, edustajanaan J. Steen Hansen, advokat,

– Tanskan hallitus, asiamiehinään aluksi J. Nymann-Lindegren, M. S. Wolff ja V. P. Jørgensen, sittemmin M. S. Wolff ja V. P. Jørgensen, avustajanaan B. Søes Petersen, advokat,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

– Irlanti, asiamiehinään J. Quaney ja A. Joyce,

– Euroopan komissio, asiamiehinään J. Jokubauskaitė ja U. Nielsen,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.6.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL 2006, L 347, s. 1; jäljempänä arvonlisäverodirektiivi) 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Apcoa Parking Danmark A/S (jäljempänä Apcoa) ja Skatteministeriet (verohallinto, Tanska) ja joka koskee sitä, onko kyseisen yhtiön sellaisessa tapauksessa perimistä valvontamaksuista, että autoilijat eivät noudata kyseisen yhtiön hallinnoimien ja yksityisillä alueilla sijaitsevien pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, suoritettava arvonlisäveroa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään, että arvonlisäveroa on suoritettava ”verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta”.

4 Tämän direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”’Verovelvollisella’ tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti missä tahansa harjoittaa liiketoimintaa, riippumatta tämän toiminnan tarkoituksesta tai tuloksesta.

Liiketoimintana pidetään kaikkea tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan harjoittamaa toimintaa, mukaan lukien kaivostoiminta, maataloustoiminta ja vapaa ammattitoiminta tai vastaava. Liiketoimintana pidetään erityisesti aineellisen tai aineettoman omaisuuden hyödyntämistä jatkuvaluontoisessa tulonsaantitarkoituksessa.”

Tanskan oikeus

Arvonlisäverolaki

5 Arvonlisäverosta 18.5.1994 annetun lain (lov nr. 375 om merværdiafgift (Momsloven); Lovtidende 1994 A, s. 1727), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä arvonlisäverolaki), 4 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Valtion alueella vastikkeellisesti luovutetuista tavaroista ja suoritetuista palveluista maksetaan arvonlisäveroa. Tavaroiden luovutuksella tarkoitetaan aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa. Palvelujen suoritukset kattavat kaikki muut suoritukset.”

6 Saman lain 13 §:n 1 momentin 8 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavat tavarat ja palvelut on vapautettu verosta:

– –

8) Kiinteän omaisuuden hallinnointi ja vuokraus, mukaan lukien kaasun, veden, sähkön ja lämmön toimitus osana vuokrausta. Vapautus ei kuitenkaan koske – – leirintäaluepaikkojen, pysäköintipaikkojen, ilmoitustilan tai säilytyslokeroiden vuokraamista.”

7 Kyseisen lain 27 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tavaroiden luovutusten tai palvelujen suoritusten osalta veron peruste käsittää vastikkeen, mukaan lukien suoraan tavaran tai palvelun hintaan liittyvät tuet, muttei tässä laissa tarkoitettua veroa. Jos maksu suoritetaan kokonaan tai osittain ennen luovutusta tai ennen laskun antamista, veron peruste on 80 prosenttia saadusta summasta.”

Tieliikennelaki

8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että tieliikennelaissa (Færdselsloven), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, ei säädetä tarkemmin siitä, missä tilanteissa sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä yksityisellä alueella voidaan periä valvontamaksu. Se täsmentää kuitenkin, että vuonna 2014 tehdyn lainmuutoksen jälkeen lain 122 c §:ssä säädetään seuraavaa:

”Yksityiselle alueelle, jonne yleisöllä on pääsy, pysäköinnistä voidaan määrätä valvontamaksu vain, jos tämä on selvästi ilmoitettu kyseisellä paikalla (ellei alueella ole selkeästi merkittyä yleistä pysäköintikieltoa).”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 Apcoa on Tanskan oikeuden mukaan perustettu yksityinen yhtiö, jonka pääasiallisena toimialana on yksityisillä alueilla sijaitsevien pysäköintialueiden ylläpito yhteisymmärryksessä alueiden maanomistajien kanssa.

10 Apcoa vahvistaa hallinnoimiensa pysäköintialueiden käyttöä koskevat yleiset ehdot, kuten esimerkiksi ehdot, jotka koskevat hintoja ja pysäköinnin enimmäiskestoa.

11 Kyseisten pysäköintialueiden sisäänkäynnin kohdalla on kyltti, jossa lukee yhtäältä, että ”[pysäköintialuetta] ylläpidetään yksityisoikeuden sääntöjen mukaisesti”, ja toisaalta, että ”sääntöjen rikkomisesta voidaan periä 510 [Tanskan kruunun] (DKK) [(n. 70 euroa)] suuruinen valvontamaksu” tai ”sääntöjen rikkomisesta voidaan periä valvontamaksuna 510 DKK/päivä”. Apcoa sovelsi kyseessä olevina verovuosina eli 2008 ja 2009 näiden määrien mukaisia valvontamaksuja.

12 On kiistatonta, että Apcoa harjoittaa arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua liiketoimintaa ja että se on arvonlisäverovelvollinen sen sääntöjen mukaisesti suoritettujen pysäköintimaksujen osalta. Sitä vastoin se kiistää olevansa velvollinen maksamaan arvonlisäveroa valvontamaksuista.

13 Apcoa teki 25.10.2011 SKAT:lle (Tanskan verohallinto) hakemuksen, jossa se vaati palauttamaan sille 1.9.2008–31.12.2009 perittyjen valvontamaksujen osalta maksetun arvonlisäveron, jonka määrä oli 25 089 292 DKK (n. 3 370 000 euroa).

14 Verohallinto hylkäsi 12.1.2012 tekemällään päätöksellä hakemuksen sillä perusteella, että sovellettavien kansallisten säännösten, sellaisina kuin ne on esitetty tämän tuomion 5–8 kohdassa, mukaan kyseiset valvontamaksut oli katsottava Tanskan oikeudessa arvonlisäverollisiksi maksuiksi.

15 Landsskatterettenin (kansallinen verolautakunta, Tanska) pysytettyä hylkäyspäätöksen Apcoa nosti ratkaisusta kanteen Retten i Koldingissä (Koldingin alioikeus, Tanska). Kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen 23.1.2017 antamallaan tuomiolla ja katsoi pääasiallisesti, että Apcoan soveltamat valvontamaksut, jotka kyseinen tuomioistuin luokitteli ”korotetuiksi pysäköintimaksuiksi” ja jotka peritään siinä tapauksessa, että autoilijat eivät noudata kyseisen yhtiön hallinnoimien pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, olivat vastiketta kyseisen autoilijan saamasta pysäköintipalvelun suorituksesta.

16 Apcoa valitti tästä tuomiosta Vestre Landsretiin (Länsi-Tanskan ylioikeus). Kyseinen tuomioistuin hylkäsi valituksen 10.9.2018 antamallaan tuomiolla sillä perusteella, että nyt käsiteltävässä tapauksessa pysäköintipalvelun ja sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä yksityisellä alueella perittävien valvontamaksujen maksamisen välillä oli olemassa suora yhteys. Kyseistä määrää oli siten pidettävä vastikkeena palvelujen suorituksesta arvonlisäverolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

17 Vestre Landsretin tuomiosta tehtiin Højesteretiin (ylin tuomioistuin, Tanska), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, valitus, jossa Apcoa väitti pääasiallisesti, että sen valvontamaksujen perusteella siinä tapauksessa laskuttama määrä, että autoilija rikkoo kyseisen yhtiön hallinnoimien pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, ei ole vastiketta pidennetystä oikeudesta pysäköintiin, jota tämä autoilija voi vaatia pysäköintimaksujen maksamista vastaan. Tämän määrän ei voida katsoa kuuluvan arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan, luettuna yhdessä arvonlisäverolain 4 §:n 1 momentin kanssa, soveltamisalaan, siltä osin kuin se on yhtäältä määritetty ennalta ilman, että sillä olisi konkreettista taloudellista yhteyttä suoritetun pysäköintipalvelun arvoon, ja toisaalta se on näiden yleisten käyttöä koskevien ehtojen rikkomisesta määrättävä sakko Tanskan oikeudessa.

18 Veroministeriö vastaa, että koska kyseinen autoilija saa sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittävien valvontamaksujen vastikkeeksi tosiasiallisen mahdollisuuden käyttää pysäköintipaikkaa, pysäköintipalvelun ja näiden valvontamaksujen välillä on olemassa suora

yhteys. Ministeriö toteaa lisäksi, että kyseiset valvontamaksut muodostavat olennaisen osan Apcoan liikevaihdosta, koska näiden valvontamaksujen perusteella perittyjen määrien osuus Apcoan liikevaihdosta oli esimerkiksi verovuonna 2009 noin 34 prosenttia.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa ensinnäkin, että nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee yksinomaan sitä kysymystä, onko Apcoan sellaisessa tapauksessa perimistä valvontamaksuista, että autoilijat eivät noudata kyseisen yhtiön hallinnoimien pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, mahdollisesti maksettava arvonlisäveroa. Lisäksi kyseinen tuomioistuin täsmentää yhtäältä, että on selvää, että itse pysäköinnistä on maksettava arvonlisäveroa, ja toisaalta, että pääasiassa ei ole kyse Apcoan ja kyseisen pysäköintialueen maanomistajan keskenään jakamien määrien arvonlisäverollisuudesta.

20 Näiden täsmennysten jälkeen mainittu tuomioistuin esittää seuraavat 13 tapausta, joissa Apcoa perii sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä valvontamaksuja:

”1. Suoritettu maksu on riittämätön.

2. Voimassa oleva pysäköintilipuke ei ole näkyvissä tuulilasin läpi.

3. Pysäköintilipuketta ei voida tarkistaa esimerkiksi siksi, ettei sitä ole sijoitettu asianmukaisesti.

Tapauksia 1–3 sovelletaan, kun pysäköinti on maksullista.

4. Voimassa oleva pysäköintilupa puuttuu, esimerkiksi asuinalueella, jolla tarvitaan lupa tiettyjen pysäköintipaikkojen käyttämiseen.

5. Ajoneuvo on pysäköity invalideille varatulle paikalle. Tätä maksuperustetta sovelletaan ainoastaan silloin, kun invalidipaikasta on ilmoitettu kyltillä, riippumatta siitä, onko pysäköinti maksullista vai ei. Invalidipaikalle voidaan pysäköidä vain, jos pysäköintilupa on näkyvissä tuulilasin läpi.

6. Ajoneuvo on pysäköity merkittyjen pysäköintipaikkojen ulkopuolelle. Tätä maksuperustetta sovelletaan kaikenlaisissa pysäköintitiloissa silloin, kun kyltin mukaan on pysäköitävä merkityille paikoille.

7. Pysäköinti on kielletty. Tätä maksuperustetta sovelletaan esimerkiksi silloin, kun ajoneuvo on pysäköity pelastustielle.

8. Pysäköintipaikka on varattu. Tätä maksuperustetta sovelletaan kaikenlaisilla pysäköintialueilla, joilla on ilmoitettu, kuka saa pysäköidä tietylle paikalle.

9. Pysäköintikiekko ei ole näkyvissä.

10. Pysäköintikiekko on säädetty virheellisesti tai pysäköinnin enimmäiskesto on ylittynyt.

11. Pysäköintikiekkoa ei voida lukea. Tätä maksuperustetta sovelletaan esimerkiksi silloin, kun viisarit ovat irronneet pysäköintikiekosta tai sähköisen kiekon näytössä on virhe.

12. Pysäköintikiekkoja on useita. Tätä maksuperustetta sovelletaan, kun kuljettaja on sijoittanut useita pysäköintikiekkoja tuulilasin sisäpuolelle pysäköinnin keston pidentämiseksi.

Maksuperusteita 9–12 sovelletaan silloin, kun pysäköinti on rajoitetun ajan maksutonta mutta ajoneuvon pysäköinnin ajankohta on osoitettava pysäköintikiekolla.

13. Muu peruste. Tätä maksuperustetta sovelletaan silloin, kun on rikottu muita pysäköintisääntöjä kuin niitä, jotka on kuvattu edellä olevissa 12 kohdassa. Maksuperustetta 13 sovelletaan esimerkiksi silloin, kun pysäköinti häiritsee selkeästi liikennettä. Jos valvontamaksun periminen perustellaan tällä syyllä, rikkomus on lisäksi kuvailtava sanallisesti."

21 Tämän jälkeen kyseinen tuomioistuin palauttaa mieleen tärkeimmät periaatteet, jotka voidaan johtaa arvonlisäverollisia palvelujen suorituksia koskevasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ja jotka ensinnäkin koskevat niitä edellytyksiä, joissa vaaditaan sellaisten "vastavuoroisten suoritusten" olemassaoloa, jotka muodostavat "oikeussuhteen", joka mahdollisesti ilmentää "suoraa yhteyttä" suoritetun palvelun ja saadun vastikkeen välille, ja toisaalta edellytystä, jonka mukaan maksettujen määrien on oltava "todellinen vastike yksilöitävissä olevasta palvelusta". Kyseinen tuomioistuin viittaa erityisesti 18.7.2007 annettuun tuomioon Société thermale d'Eugénie-les-Bains (C-277/05, EU:C:2007:440) ja 22.11.2018 annettuun tuomioon MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia (C-295/17, EU:C:2018:942) ja täsmentää, että pääasian oikeudenkäynnissä Apcoa tukeutuu ensimmäiseen näistä tuomioista ja verohallinto toiseen.

22 Lopuksi kyseinen tuomioistuin toteaa, että Apcoan kaltaisten yksityisoikeudellisten hallinnointiyhtiöiden sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä valvontamaksujen perusteella perimät määrät on perinteisesti aina katsottu Tanskassa arvonlisäveron alaisiksi. Se viittaa tältä osin erityisesti 12.4.1996 annetusta tuomiosta alkunsa saaneeseen oikeuskäytäntöönsä, jossa se otti kantaa tällaisten "korotetuiksi pysäköintimaksuiksi" luokittelemiensa valvontamaksujen luonteeseen arvonlisäverotuksen kannalta. Kyseisestä tuomiosta ilmenee, että tällaisia sopimuksen kaltaisen suhteen perusteella perittäviä "korotettuja maksuja" oli pidettävä vastikkeena palvelun suorituksesta ja ne olivat arvonlisäverollisia siitä huolimatta, että nämä "korotetut maksut" oli vahvistettu kiinteinä hintoina ja itse pysäköintimaksua huomattavasti suuremmiksi, koska "korotetuilla maksuilla" halutaan torjua sääntöjenvastaista pysäköintiä.

23 On siis mahdollista katsoa, että kyseisten pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja rikkoneiden autoilijoiden velvollisuus maksaa sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittäviä valvontamaksuja perustuu sopimuksen kaltaiseen suhteeseen ja että Apcoan ja näiden autoilijoiden välillä on näin ollen 3.3.1994 annetusta tuomiosta Tolsma (C-16/93, EU:C:1994:80, 13 ja 14 kohta) alkunsa saaneessa oikeuskäytännössä tarkoitettu "oikeussuhde". Siitä, voidaanko näiden valvontamaksujen legitiimisti katsoa olevan vastike arvonlisäverollisen palvelun suorituksesta, on kuitenkin edelleen epäilyjä, ja näitä epäilyjä tukee se seikka, että kyseisen tuomioistuimen käytettävissä olevien tietojen mukaan muiden unionin jäsenvaltioiden, kuten Saksan liittotasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan, veroviranomaisten mukaan tällaiset maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

24 Tässä tilanteessa Højesteret päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko [arvonlisäverodirektiivin] 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että pysäköintiä yksityisellä alueella koskevien määräysten rikkomisesta perittävät valvontamaksut ovat vastiketta palvelun suorituksesta siten, että kyseessä on arvonlisäverollinen liiketoimi?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksellään, onko arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että yksityisten pysäköintialueiden ylläpidosta vastaavan yksityisoikeudellisen yhtiön siinä tapauksessa perimät valvontamaksut, että autoilijat eivät noudata näiden pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, on katsottava vastikkeeksi tässä säännöksessä tarkoitetusta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta ja niistä on sellaisina suoritettava arvonlisäveroa.

26 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen, että arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan, jossa määritellään arvonlisäveron soveltamisala, mukaan arvonlisäveroa on suoritettava verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta.

27 Palvelujen suoritusta on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla ”vastikkeellisena” ainoastaan silloin, kun palvelun suorittajan ja vastaanottajan välillä on oikeussuhde, johon liittyvät suoritukset ovat vastavuoroisia, ja palvelun suorittajan saama korvaus on todellinen vastasuoritus vastaanottajan saamasta, yksilöitävissä olevasta palvelusta. Tällainen tilanne on kyseessä, jos suoritetun palvelun ja saadun vastasuorituksen välillä on suora yhteys (tuomio 16.9.2021, Balgarska natsionalna televizia, C-21/20, EU:C:2021:743, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että pysäköinti Apcoan hallinnoimalla pysäköintialueella sijaitsevalla merkityllä pysäköintipaikalla saa aikaan oikeussuhteen palvelujen suorittajana ja kyseisen pysäköintialueen hallinnoijana olevan yhtiön ja tätä pysäköintipaikkaa käyttävän autoilijan välille.

29 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee tältä osin, että sopijapuolilla on tässä oikeussuhteessa oikeuksia ja että ne ovat ottaneet vastattavakseen siinä velvoitteista kyseisten pysäköintialueiden käyttöä koskevien yleisten ehtojen mukaisesti, ja näihin oikeuksiin ja velvollisuuksiin kuuluvat erityisesti se, että Apcoan on asetettava pysäköintipaikka käytettäväksi, ja se, että jätettyään noudattamatta näitä yleisiä ehtoja autoilija on mahdollisesti velvollinen maksamaan pysäköintimaksujen lisäksi sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittävän valvontamaksun, joka on ilmoitettu tämän tuomion 11 kohdassa mainitussa kyltissä.

30 Näin ollen ensinnäkin edellytys, jossa vaaditaan tämän tuomion 27 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua vastavuoroisten suoritusten olemassaoloa, näyttää täyttyvän tässä asiayhteydessä. Pysäköintimaksujen ja mahdollisesti sellaisen määrän, joka vastaa sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittävää valvontamaksua, maksaminen on nimittäin vastiketta pysäköintipaikan käytettäväksi asettamisesta.

31 Toiseksi tämän tuomion 27 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetusta edellytyksestä, jonka mukaan palvelun suorittajan saaman korvauksen on oltava todellinen vastasuoritus vastaanottajan saamasta palvelusta, on todettava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 51 kohdassa, että nämä valvontamaksut maksava autoilija on saanut käyttää pysäköintipaikkaa tai -aluetta ja että näiden valvontamaksujen määrä perustuu kyseisen autoilijan hyväksymien ehtojen täyttymiseen.

32 Näin ollen niiden määrien, jotka autoilijat ovat sitoutuneet maksamaan vastikkeena Apcoan suorittamasta pysäköintipalvelusta, mukaan lukien mahdollisesti sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittävät valvontamaksut, kokonaismäärä kuuluu niihin ehtoihin, joiden mukaisesti autoilijat ovat tosiasiallisesti saaneet käyttää pysäköintipaikkaa, ja näin on silloinkin, kun he ovat päättäneet olla noudattamatta käyttöoikeutensa rajoja ylittämällä sallitun pysäköinnin enimmäiskeston taikka eivät ole osoittaneet asianmukaisesti pysäköintioikeuttaan tai ovat pysäköineet varatulle tai ei-merkitylle paikalle taikka häiritsevästi sen vastaisesti, mitä kyseisten pysäköintialueiden käyttöä koskevissa yleisissä ehdoissa määrätään.

33 On siis ilmeistä, että näiden valvontamaksujen ja pysäköintipalvelun välillä voi olla suora yhteys, ja näin ollen niiden voidaan katsoa olevan sen kokonaismäärän erottamaton osa, jonka kyseiset autoilijat ovat sitoutuneet maksamaan Apcoalle päättäessään, että he pysäköivät ajoneuvonsa tämän yhtiön hallinnoimalle pysäköintialueelle.

34 Lisäksi kyseisten valvontamaksujen määrä vastaa osaa kustannuksista, jotka liittyvät Apcoan autoilijoille suorittamiin palveluihin. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 61 kohdassa, tässä määrässä on väistämättä otettu huomioon pysäköintialueiden korkeat ylläpitokustannukset, jotka syntyvät pysäköinnistä, jonka osalta ei noudateta tarjotun palvelun tavanomaisia käyttöehtoja. Tällä vastikkeella pyritään myös takaamaan Apcoalle sopimuksessa määrätty korvaus palvelusta, kun palvelun suorittamiseen ovat vaikuttaneet käyttäjästä johtuvat olosuhteet, jotka eivät ole omiaan muuttamaan heidän suhteensa taloudellista ja kaupallista todellisuutta.

35 Tätä näkemystä tukevat Apcoan unionin tuomioistuimen sille ennakkoratkaisumenettelyssä lähettämiin kirjallisiin kysymyksiin esittämät täsmennykset, joissa kyseinen yhtiö vahvisti, että sen näistä valvontamaksuista saamat tulot ovat jatkuvaluonteisia. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee tältä osin, että kyseisen yhtiön verovuosilta 2008 ja 2009 näistä valvontamaksuista saamat tulot olivat noin 35 prosenttia sen liikevaihdosta eli 10,4 miljoonaa euroa vuonna 2008 ja 11 miljoonaa euroa vuonna 2009.

36 Lisäksi Apcoa huomauttaa unionin tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin antamissaan vastauksissa, että jos kyseinen autoilija ei maksamansa pysäköintiajan päättyessä nouda ajoneuvoa, ajoneuvo pysyy pysäköitynä ja sen osalta laskutetaan – mahdollisesti useaan kertaan – sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittäviä valvontamaksuja siihen saakka, kunnes autoilija tulee hakemaan ajoneuvon.

37 Tällaisilla seikoilla voidaan osoittaa, että suoritetun palvelun ja Apcoan perimien valvontamaksujen välillä on suora yhteys tämän tuomion 27 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

38 Tätä päätelmää tukee nimittäin kyseisen liiketoimen taloudellinen ja kaupallinen todellisuus, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu. Sopimusmääräysten merkityksestä verollisen liiketoimen yhteydessä on todettava, että tämän todellisuuden huomioon ottaminen on yhteisen arvonlisäverojärjestelmän soveltamisen perusedellytys (ks. vastaavasti tuomio 22.11.2018, MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia, C-295/17, EU:C:2018:942, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Apcoa ja Euroopan komissio ovat kuitenkin väittäneet, että autoilijan tällaisten valvontamaksujen perusteella maksamaa määrää ei voida pitää todellisena vastasuorituksena vastaanottajan saamasta, yksilöitävissä olevasta palvelusta eikä sitä voida tulkita 18.7.2007 annetusta tuomiosta

Société thermale d'Eugénie-les-Bains (C-277/05, EU:C:2007:440, 21–35 kohta) alkunsa saaneessa oikeuskäytännössä tarkoitetuksi vastasuoritukseksi itsenäisestä palvelujen suorituksesta, koska Apcoan suorittama pysäköintipaikan käytettäväksi asettaminen ei riipu siitä, että kyseinen autoilija maksaa nämä valvontamaksut.

40 Tästä on todettava, että arvonlisäverotuksessa jokaista suoritusta on tosin tavallisesti pidettävä erillisenä ja itsenäisenä, kuten arvonlisäverodirektiivin 1 artiklan 2 kohdan toisesta alakohdasta seuraa (tuomio 17.1.2013, BGŻ Leasing, C-224/11, EU:C:2013:15, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 10.11.2016, Baštová, C-432/15, EU:C:2016:855, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Unionin tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että suora yhteys on kyseessä, jos kaksi suoritusta ovat toisistaan riippuvaisia eli jos toinen toteutetaan vain sillä edellytyksellä, että myös toinen toteutuu, ja päinvastoin (tuomio 11.3.2020, San Domenico Vetraria, C-94/19, EU:C:2020:193, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Näin on nyt käsiteltävässä tapauksessa, siltä osin kuin – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa – Apcoan sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä suorittama valvontamaksujen periminen ja kyseisen autoilijan auton pysäköiminen Apcoan määrittelemissä erityisissä olosuhteissa, jotka ovat johtaneet tämän korotetun maksun käyttämiseen, ovat yhteydessä toisiinsa. Tarvetta sääntöjenvastaisen pysäköinnin valvontaan ja näin ollen tällaisten valvontamaksujen määräämiseen ei nimittäin ole, jos pysäköintipaikan käyttöönasettamispalvelua ei ole suoritettu sitä ennen.

43 Lisäksi on todettava, että 18.7.2007 annettuun tuomioon Société thermale d'Eugénie-les-Bains (C-277/05, EU:C:2007:440) johtaneessa asiassa ei ollut suoritettu siinä kyseessä ollutta palvelua. Pääasiassa on kuitenkin todellakin suoritettu pysäköintipaikan käyttöönasettamispalvelu.

44 Apcoan väitteellä, jonka mukaan yhtäältä sen sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittävien valvontamaksujen perusteella laskuttama määrä on määritetty ennalta ilman, että sillä oli konkreettista taloudellista yhteyttä suoritetun pysäköintipalvelun arvoon, ja tämä määrä on toisaalta Tanskan oikeudessa seuraamuksen luonteinen, ei myöskään voida estää tämän tuomion 37 kohdassa tehtyä päätelmää.

45 Ensinnäkin siitä Apcoan väitteestä, jonka mukaan kyseinen määrä on määritetty ennalta ilman, että sillä olisi konkreettista taloudellista yhteyttä suoritetun pysäköintipalvelun arvoon, on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan liiketoimen luokittelussa arvolisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi vastikkeelliseksi liiketoimeksi merkitystä ei ole vastikkeen määrällä eikä erityisesti sillä, oliko vastike yhtä suuri, suurempi tai pienempi kuin verovelvolliselle kyseisen palvelun suorittamisesta aiheutuneet kustannukset. Tällainen seikka ei nimittäin voi vaikuttaa suoritetun palvelun ja saadun vastikkeen väliseen suoraan yhteyteen (tuomio 11.3.2020, San Domenico Vetraria, C-94/19, EU:C:2020:193, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 Toiseksi Apcoan väitteestä, jonka mukaan sen sääntöjenvastaisesta pysäköinnistä perittävien valvontamaksujen perusteella laskuttama määrä luonnehditaan kansallisessa oikeudessa seuraamukseksi, on riittävää muistuttaa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa, että arvonlisäverodirektiivin säännösten tulkinnan kannalta sen arvioiminen, onko kyseisen määrän maksaminen vastiketta palvelun suorituksesta, on unionin oikeuden alaan

kuuluva kysymys, joka on ratkaistava erillään kansallisen oikeuden perusteella tehtävästä arvioinnista (tuomio 22.11.2018, MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia, C-295/17, EU:C:2018:942, 69 ja 70 kohta).

47 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että yksityisten pysäköintialueiden ylläpidosta vastaavan yksityisoikeudellisen yhtiön siinä tapauksessa perimät valvontamaksut, että autoilijat eivät noudata näiden pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, on katsottava vastikkeeksi tässä säännöksessä tarkoitetusta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta ja niistä on sellaisina suoritettava arvonlisäveroa.

Oikeudenkäyntikulut

48 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että yksityisten pysäköintialueiden ylläpidosta vastaavan yksityisoikeudellisen yhtiön siinä tapauksessa perimät valvontamaksut, että autoilijat eivät noudata näiden pysäköintialueiden käyttöä koskevia yleisiä ehtoja, on katsottava vastikkeeksi tässä säännöksessä tarkoitetusta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta ja niistä on sellaisina suoritettava arvonlisäveroa.

Allekirjoitukset